

TIEDOTE: Digitaaliset ratkaisut kalan jäljitettävyyden tukena kalastuksesta valvontaan - Kalan digijälki-hanke

Mitä hankkeessa tehdään?

Merialueen saalistietojen ilmoittaminen on monivaiheinen prosessi, joka sisältää useita ilmoituksia ja tietoa vastaanottavia tahoja. Hanke esittää vaihtoehtoja sille, miten kalastaja/kalastusalue voisi tehdä vaadittavat ilmoitukset yhdellä kertaa ja yhdellä järjestelmällä. Lisäksi miten YKP:n jäljitettävyyksivaatimuksen mukainen kalan ensierän tunnus voitaisiin muodostaa automaattisesti jo ennen ensiostoa. Sisävesien mobiili saalistietoilmoituksen ([Järvikala-sovellus](#)) toimintaperiaate on pohjana selvitystyölle. Hankkeen tuloksena syntyy graafinen luonnos käyttäjälähtöisestä käyttöliittymästä merialueen saalinilmoittamisesta, käsitys mahdollisuudesta hyödyntää mobiiliratkaisuja merialueilla sekä tietoa etävalvonnan tarpeista ja mahdollisuuksista.

Hankkeen toimenpiteisiin osallistuu laaja joukko kalatalousalan toimijoita, mikä muodostaa hyvän pohjan yhteiselle jatkokehittämiselle. Hankkeen yhteiskehittämisen työpajoissa kartoitamme merialueen saalistietojen ja järjestelmien nykytilaa sekä luomme kalatalouden digitaalisuuden tulevaisuuden suuntaa yhdessä. Hankkeen toteuttavat Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu – Xamk ja Suomen ammattikalastajaliitto, SAKL, ry ajalla 1.8.2022 – 31.5.2023

Taustat

Euroopan unionin yhteinen kalastuspolitiikka (YKP) edellyttää, että merestä pyydettyjen ja viljeltyjen, elintarvikkeeksi toimitettavien kalastus- ja vesiviljelytuotteiden tuote-erät on oltava jäljitettävissä ketjun jokaisen toimijan osalta kaikissa tuotanto-, jalostus- ja jakeluvaiheissa. Tuotantoerät on myös pystyttävä erottamaan. Kalastustuotteiden jäljitettävyyden tarkoituksena on varmistua tuotteiden alkuperän laillisuudesta, parantaa elintarviketurvallisuutta ja lisätä kalatalouden arvoketjun avoimuutta.

Tunnistetut haasteet

Siirtymää kohti digitaalista tiedonsiirtoa ja datan hyödyntämistä halutaan vahvistaa koko kalatalousalalla. Tällä hetkellä kalataloudessa on useita tietojärjestelmiä, jotka liittyvät kalastuksen valvontaan, säätelyyn ja ohjaukseen. Tiedon tuottajina ja käyttäjinä on useita eri tahoja.

It-järjestelmien kehityskaarelle on tavanomaista, että eri tarpeiden pohjalta rakentuu useita digitaalisia ratkaisuja. Lopulta tullaan pisteeseen, jossa on tarpeellista suunnitella kokonaisuus käyttäjien kanssa selkeämmäksi ja käyttäjälähtöisemmäksi sekä tunnistaa nykytilan tarpeet. Tämän jälkeen voidaan edetä toteutusvaiheeseen.

Hankkeessa haetaan käyttäjälähtöisiä ratkaisuja kalatalouden jäljitettävyyksiprosessien digitalisoimiseksi tulevaisuutta varten, jotta Suomessa voidaan täyttää EU:n asettamat YKP:n mukaiset vaatimukset. Vaikka kalataloudessa kirjataan useaan kertaan samaa tietoa arvoketjun eri osissa eri järjestelmillä, ne eivät kuitenkaan täytä YKP:n mukaista jäljitettävyyksiketjua. Käytännössä kalastus- ja vesiviljelytuotteet eivät ole tällä hetkellä jäljitettävissä arvoketjun jokaisessa osassa (kalaerän pyynti-/nostovaihe, tuotanto-, jalostus-, jakelu- ja myyntivaihe).

Antti Kinnunen

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu

Projektipäällikkö

p. 050 476 3894

antti.kinnunen@xamk.fi

[Kalan digijälki-hankkeen verkkosivut](#)